

Drumul spre calitate

O cifră este mai elocventă decât oricare alt argument în dezbaterea consacrată dezvoltării mișcării teatrale de amatori : în etapa de mase a celei de-a doua ediții a Festivalului național „Cântarea României” au luat startul 8.495 de colective. O cifră care este cu atât mai convingătoare cînd se asociază cu o alta : 76.000 de interpreți au urcat pe scenele concursului, au prezentat spectacole, au cucerit aplauze, într-un cuvînt, au cunoscut bucuria de neegalat a creatorului de frumos care își dăruiește cu generozitate cîte ceva din ființa sa la fiecare dintre întîlnirile cu publicul spectator.

Raportată la numărul localităților din România, această cifră ilustrează faptul că, practic, în prezent, teatrul se joacă în toate zonele țării, în marile orașe ca și în cătunele izolate, că dispunem de un imens rezervor de talente, de un nesecat filon de artă autentică. Să ne gîndim numai la faptul că mai multe zeci de mii de oameni, tineri și vîrstnici, în timpul lor liber citesc teatru, discută despre semnificațiile și mesajul textului citit, pentru a-l putea, apoi, transpune scenic. Descifrăm în această realitate una dintre fațetele cele mai caracteristice ale democrației culturale din țara noastră, o cultură a maselor în cea mai profundă accepțiune a cuvîntului.

Sîntem însă datori să ne întrebăm : o astfel de dezvoltare cantitativă a mișcării teatrale de amatori este dublată și de o dezvoltare corespunzătoare a calității ? Extensiunea orizontală, numerică, a fost urmată și de una verticală, în profunzimea sensurilor celor mai întîme ale artei teatrale ? În ce măsură artistul amator ajunge la aprofundarea mesajului educativ, umanist, al textului dramatic ?

Iată întrebări la care răspunsul nu poate fi decât unul singur : pînă în prezent, succesele se referă mai ales la ampla sferă de cuprindere a mișcării, valorile artistice relevîndu-se la un număr destul de restrîns de formații. Și este rolul fazelor superioare ale Festivalului „Cântarea României” — etapa interjudețeană și cea republicană — de a pune în evidență aceste valori, prin „cernerile” succesive ale etapelor de pînă acum.

Gongul inaugural al „interjudețenei” a răsunat de puține zile și statisticile, ca și calitatea actului de cultură, ne relevă aspecte cu totul noi. Dintre cele 8.495 de formații înscrise în concurs (dintre care circa 1.100 de colective s-au înfruntat la etapa județeană), au rămas în întrecere circa 60. Fiecare județ este reprezentat de cea mai valoroasă echipă, în care s-au investit numeroase speranțe și — de ce să nu spunem ? — nu numai speranțe, ci și un amplu și diversificat sprijin : mai ales în ultimele luni, cele mai multe dintre aceste colective au repetat în strînsă colaborare cu actori sau regizori ai instituțiilor profesioniste, și-au definitivat distribuțiile, și-au refăcut scenografia (într-un interval de două luni, revăzînd spectacolul Teatrului popular din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej cu piesa Orice naș își are nașul de Gheorghe Drug, am remarcat o reevaluare totală a ambianței, a spațiului scenic, în sensul adecvării la tematica piesei, al găsirii unor simboluri mai expresive, al realizării generale mai îngrijite, mai aerisite, a decorului).

Sîntem, însă, datori să ne întrebăm : cum va fi folosit acest potențial artistic valoros, într-o strategie culturală inteligent gîndită, în vederea unei eficiențe educative sporite ? Să ne întrebăm, dar, mai ales, să oferim o serie de răspunsuri concrete pentru ca, în cele trei-patru luni ale etapelor superioare, Festivalul să aibă un puternic ecou în conștiința spectatorilor.

După opinia noastră, trei sînt direcțiile principale în care va trebui urmărită și îndrumată activitatea acestor virfuri ale artei amatoare.

● SPECTACOLELE. Conform Regulamentului Festivalului, pe parcursul a patru luni (aprilie—iulie), formațiile de teatru ajunse în etapele superioare ale întrecerii vor trebui să prezinte cel mult două spectacole : unul în faza interjudețeană și altul în faza republicană. Ce vor face, însă, aceste colective în restul timpului ? Desigur că nu poate fi vorba de pregătirea unui spectacol nou, de abordarea unor lucrări dramatice inedite, care ar presupune un mare efort colectiv, concentrarea preocupărilor în cu totul alte direcții decât cele strict competitive. Dar nu poate fi acceptat nici reversul situației care, din păcate, poate fi cel mai adesea constatată : formații cu un înalt nivel artistic, cu un potențial ridicat, care „vegetează” săptămîni în șir, în așteptarea concursului. Concepția după care „economisirea” de forțe, „cantonamentul” artistic, ar fi condiții sine qua non ale viitoarei prezențe scenice de succes s-a dovedit întotdeauna falimentară. Inactivitatea artistică, ca și interminabilele repetiții pentru „glefuirea” spectacolului, sînt cu numai inefficiente, dar chiar dăunătoare pentru soarta viitoarei apariții pe scena întrecerii.